

Het valt op, dat de Amerikaanse witte Leghorns niet meer in groten getale op onze tentoonstellingen verschijnen. Zelfs op de grote shows neemt hun aantal af. Door de jaren heen hielden enige zeer goede fokkers zich met dit toch zeer fraaie ras bezig en zij waren met hun dieren vrijwel niet te verslaan. Zou dit een reden kunnen zijn dat andere fokkers zich niet aan het ras waagden?

AMERIKAANSE WITTE LEGHORN

Populariteit neemt helaas niet toe

De Amerikaanse witte Leghorn kan zich er niet op beroepen ooit tot de meest populaire rassen behoord te hebben. Maar het feit, dat het ras in handen was van enige zeer goede fokkers hield het gevaar in dat bij het wegvallen van een enkele fokker het aantal goede dieren een gevoelige aderlating zou ondergaan. Op dit punt zijn we naar onze mening thans aangeland. Het zou daarom zeer wenselijk zijn als nieuwe fokkers zich met dit ras zouden gaan bezighouden.

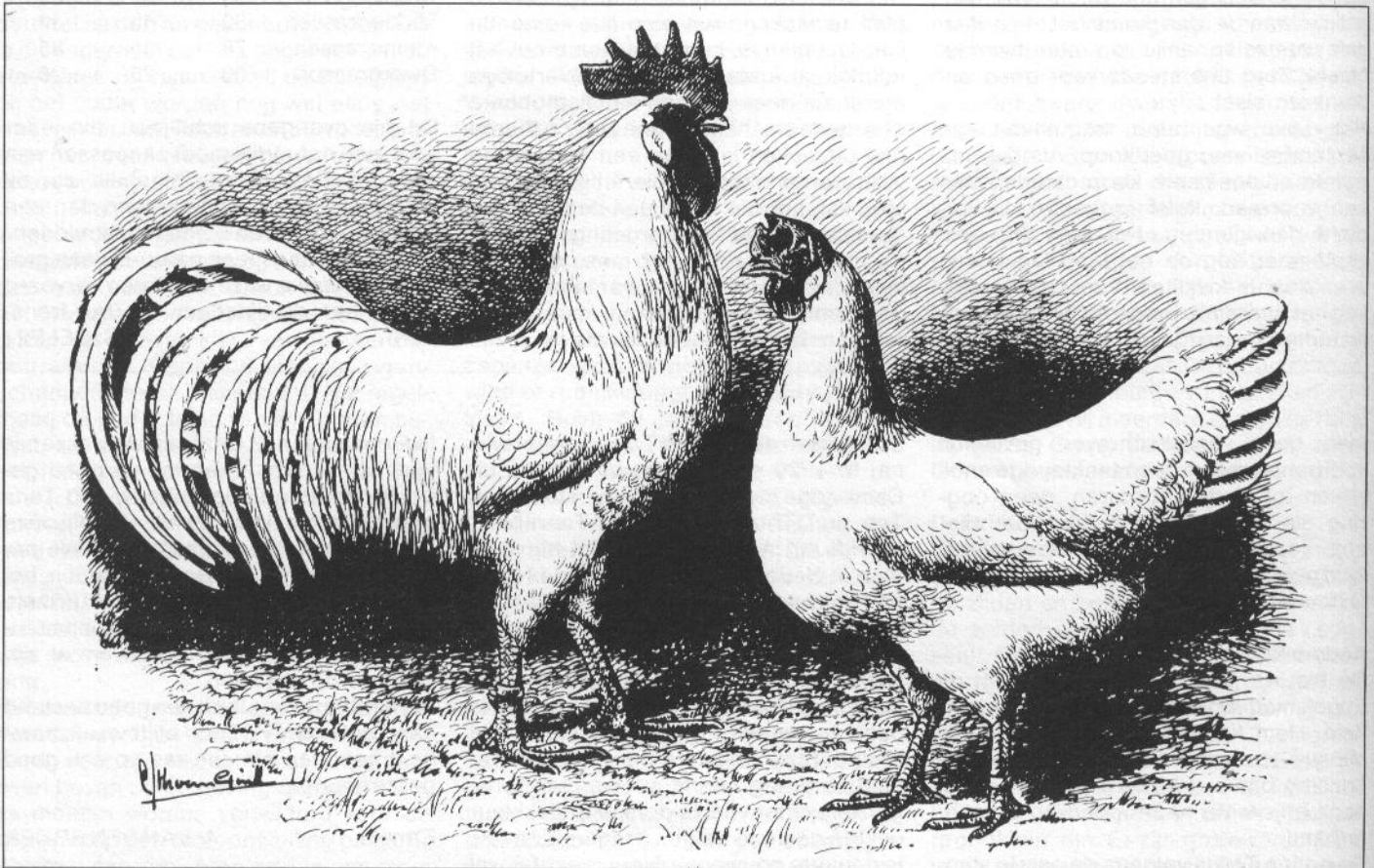
Aan de vorming van de hedendaagse Amerikaanse witte Leghorns is een lange voorgeschiedenis verbonden, welke duidelijk aantoonde, dat hier de nutfokker van destijds en de sportfokker afwisse-

lend hun invloed hebben aangewend. Achteraf bekeken hebben echter uiteindelijk de rasfokkers het stempel op het ras gedrukt.

Om dit te begrijpen dient men zich een beeld te vormen van de pluimveefokkerij in Amerika, nu zo'n eeuw geleden. Mannen als Young en Wijckhof deden hierbij hun fokkerstalent gelden. Zij hadden verschillende doeleinden voor ogen, doch zij streefden die met dezelfde middelen na. De uiteindelijke resultaten ontlieden elkaar dan ook niet veel. Terwijl Wijckhof, Amerikaan van Nederlandse afstamming, het oog gevestigd hield op de produktie en nutfokkerij, factoren die evenals het uiterlijk van het dier bevrediging moesten geven, was Young erop uit om witte Leghorns te fokken, die er in de

eerste plaats fraai uitzagen. Deze fokker begreep echter maar al te goed, dat zijn fokkersarbeid weinig zin zou hebben als de dieren niet tegelijkertijd praktische waarde hadden. Wat echter verreweg het belangrijkste was: hij verloor daarbij ook de vitaliteit van zijn fokdieren niet uit het oog. Aan zijn oog ontging niets en gaandeweg verbeterde hij zijn dieren zonder zich tot eenzijdige teeltkeuze te laten verleiden.

In de loop der jaren leverde deze goed gerichte teeltkeuze mooie resultaten op. Zo bleek, dat bijv. zes- tot zevenjarige dieren nog volkomen teelbaar waren en bovendien kenmerkten verschillende hennen zich door een flinke leg op deze hoge leeftijd. Er waren hennen bij, die het in zes jaar tot een produktie van

Witte Amerikaanse Leghorns van het hedendaagse type

1.000 eieren brachten.

Heel geleidelijk is uit deze eerste hoenders, die de naam Leghorns droegen, de hedendaagse witte Amerikaanse Leghorn gevormd. De oorspronkelijke grootkammige, hoogstaartige en kortruggige dieren waren veranderd in fijne, beweeglijke, vrij langgerekte dieren. Althans zo op het oog, want de lagere staartdracht doet de dieren altijd langer schijnen dan ze in werkelijkheid zijn. Ook een eeuw geleden werden door de tentoonstellingsfokkers fouten in de fokkerij gemaakt. Zodra de fokker Young zich, door leeftijd, enigszins uit de fokkerij terugtrok zag men in de volgende jaren allerlei buitennissigheden verschijnen. Zo ging men streven naar erg kleine kopversierselen, een zeer lage staartdracht en later naar een overvloedige staartontwikkeling. Al deze dingen hebben gelukkig echter maar kort geduurd, omdat men na enige tijd bespeurde, dat deze kenmerken minder gewenste nevenverschijnselen met zich meebrachten. Door bij voorbeeld kleinere kopversierselen aan te fokken brachten deze kenmerken als vanzelf kleinere, fijnere dieren met zich mee. Deze wenste men echter niet. Zo werd iedere fout in de fokkerij vrijwel onmiddellijk weer gecorrigeerd en de Amerikaanse Leghorns bleven zoals ze waren.

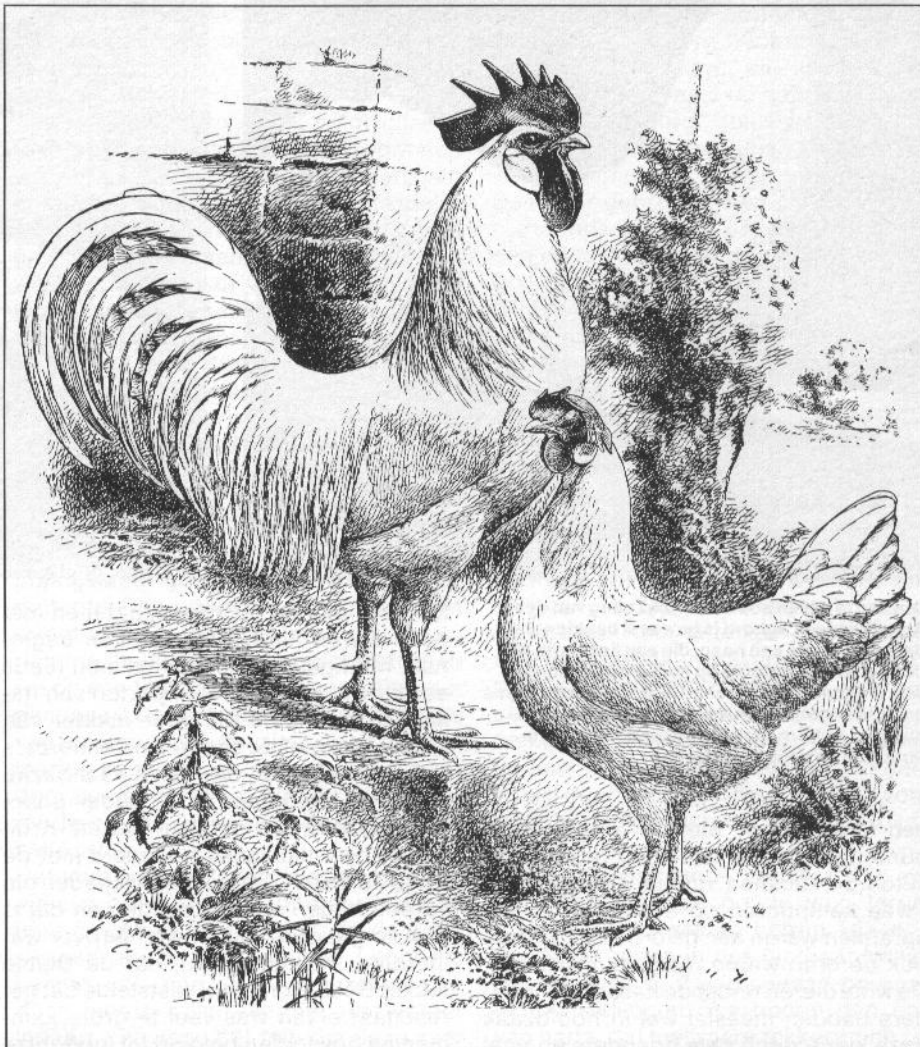
Voor tentoonstellingshoenders zijn de Amerikaanse Leghorns goede legsters, dat waren zij vanouds en dat zijn ze gebleven.

Herkomst van het ras

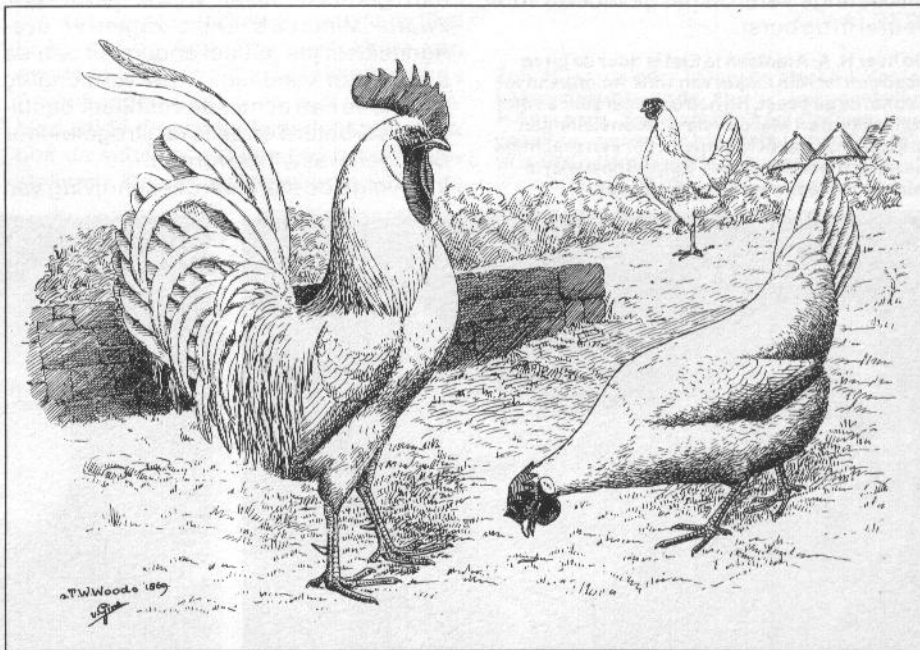
Als we onze NHDB-standaard hierop nalezen dan vinden we dat het ras afkomstig is uit Amerika en met behulp van uit Europa ingevoerde Leghorns gefokt. De nieuwe standaard is hierover zeer kort, doch in de oude vierdelige standaard kan men bij elk ras een meer uitgebreide geschiedenis van het ras vinden.

De Amerikaanse Leghorn is bij iedere fokker bekend en wie op de tentoonstellingen dit ras bekijkt en vergelijkt met bijv. de Nederlandse of de Duitse Leghorns zal direct verschillen, die de fokrichtingen in Leghorns van elkaar scheiden, ontdekken. Bij de andere Leghorn-fokrichtingen is ook te vinden, dat zij ontstaan zijn uit Italiaanse hoenders uit de omgeving van Livorno. Een ieder zal weten, dat de Italiaanse Leghorns uit Livorno en omgeving stammen en naar deze plaats genoemd zijn. Het komt er dus op neer, dat alle Leghorn-fokrichtingen dezelfde voorouders hebben en verder naar de smaak en inzichten van diverse landen en werelddelen zijn gefokt. Dit fokken naar eigen inzichten en smaak heeft zo ongeveer plaatsgevonden omstreeks de eeuwwisseling.

Nu moet men niet denken, dat de fokkers in die dagen de Italiaanse hoenders in een vorm van eenheid kregen. Zij hadden allerlei kleuren, doch maakten wel

Witte Amerikaanse Leghorns van het type toen het ras aan het begin van deze eeuw geïmporteerd werd. Duidelijk is te zien dat de kam een aparte vorm en structuur heeft, doch de fijnheden van vandaag mist. Ook het type heeft nog wat van het hedendaagse type Europese Leghorn

Dat een lange weg te gaan was eer men de verschillende Leghorn-fokrichtingen en meer in het bijzonder de Amerikaanse bereikt had is duidelijk waar te nemen aan het type, dat deze in Italië aanwezige Italiaanse hoenders hadden. Zij werden de wereld ingestuurd als zijnde de Leghorns. De hen heeft een aanvaardbaar type, doch de haan zit daar vlakomeren naast

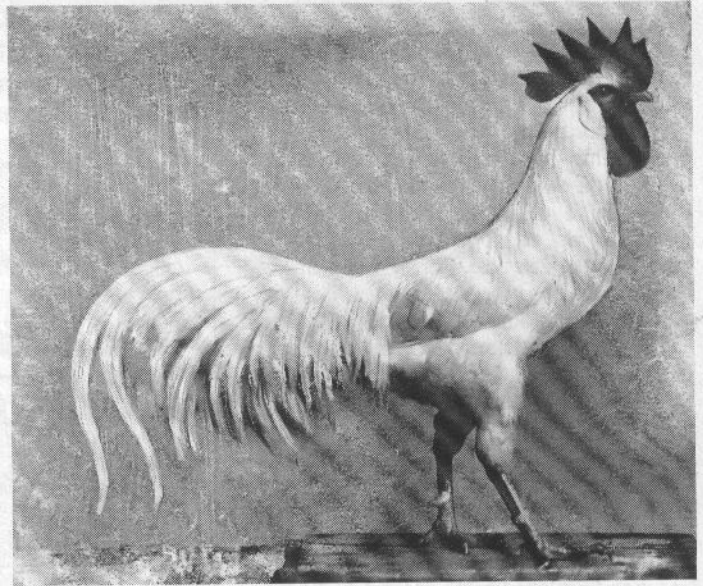

Om aan te geven hoe de ontwikkeling van de Amerikaanse Leghorn is geweest beelden we deze foto af van een haan, die aan het begin van deze eeuw als zodanig op de tentoonstellingen wist te winnen. Het dier had nog niets van het type en de bevedering van de hedendaagse Amerikaanse Leghorn, terwijl de kam ook de juiste structuur en vorm nog niet had

een forse indruk. Met de vorige „ras“-punten was het al niet beter gesteld. Zo lieten de kammen veel te wensen over. Twee kampunten op één basis en zijspranken waren aan de orde van de dag, ook de oren waren meestal miskleurig. De witte dieren onder de Italiaanse hoenders hadden meestal wel in hoofdzaak deze kleur, doch gele hoenders en geel hals- en zadelbehang bij de hanen waren normale zaken. De hennen hadden deze fout niet, maar er kwamen toch veel miskleurige veren in het gevederte voor, vooral in de borst.

De heer H. A. Arentsen te Elst is door de jaren heen een fervent fokker van witte Amerikaanse Leghorns geweest. Hij had ook veel succes met zijn fokkerij en wist op vele tentoonstellingen prijzen in de wacht te slepen. Hier een prachtige haan van hem, die op een Gelre-Show wist te winnen met een zeer hoog predikaat

Men zal kunnen begrijpen, dat men met deze dieren nauwelijks iets kon beginnen. In Engeland echter was men reeds eerder overgegaan tot importen van Italiaanse hoenders en door middel van kruisingen met de spaarzame Minorca's van de witte kleur, die men aldaar bezat, was men reeds een stuk verder gekomen, althans wat de kleur betreft. Kruisingen van Italiaanse hoenders met de Engelse dieren waren mogelijkheden om verbeteringen aan te brengen en dat is ook zo gebeurd. Slaan we hierover wat literatuur na, dan blijkt, dat de Duitse fokker Beck-Corrodial vaststelde dat het resultaat ervan was veel te grote kammen en bovendien neiging tot loodgrijze pootkleur. Hieruit blijkt, dat men in Engeland ook niet altijd de aldaar zeer spaarzame witte Minorca's voor de kruisingen had gebruikt, maar vrijwel zeker ook zwarte Minorca's. Deze zagen er overigens destijds geheel anders uit dan de dieren van vandaag. Deze vermenging van bloed had echter de veerkleur beduidend verbeterd en zelfs de strogele kleur der ogen was wit geworden. Ingevolge de standaardbeschrijving van

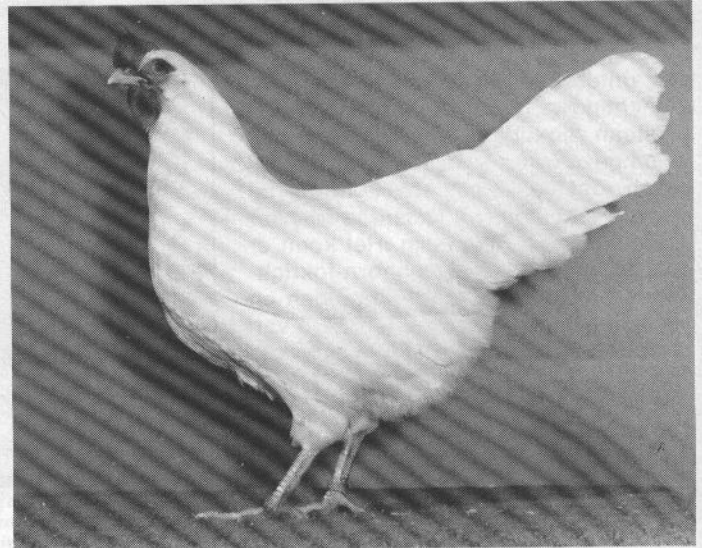
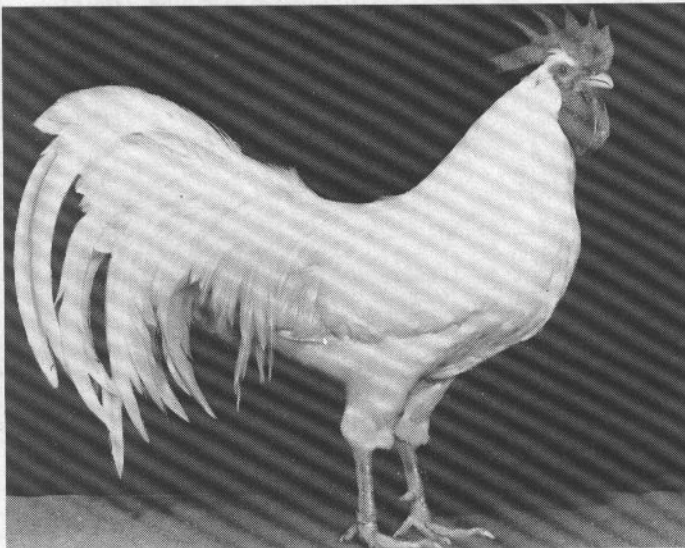

Deze Amerikaanse witte Leghorn dateert van latere datum. Het dier heeft reeds het type, dat we heden nog verlangen. Ook de rijke veerontwikkeling in het zadel en de sterk achterwaarts gedragen sierlijke staartontwikkeling zijn duidelijk te zien. Op de kam is echter nog alles aan te merken en heeft duidelijk de vorm en structuur van een kam van Nederlandse Leghorns

de verschillende fokrichtingen moeten de oren der Leghorns wit van kleur zijn. Roomkleur is toegestaan, hoewel allen bij de Amerikaanse Leghorns witte oren als eis gesteld worden.

Omstreeks de eeuwwisseling klaagde een Engelse fokker van witte Leghorns, dat het haast onmogelijk was om geheel witte oren aan te fokken. Wanneer dit echter toch in meer of mindere mate lukt dan geven deze dieren een nafok met zeer lichte gele poten en snavel. In feite zijn deze niet voor de fok bruikbaar en op de tentoonstellingen krijgen ze altijd de aanmerking dat zij te vaalgele benen bezitten.

Omstreeks 1970 toonde de heer P. J. Vink Jr. te Nijmegen deze fraaie hen op de tentoonstelling van „Gallinova“ te Barneveld. Dit dier oogste ook veel lauweren

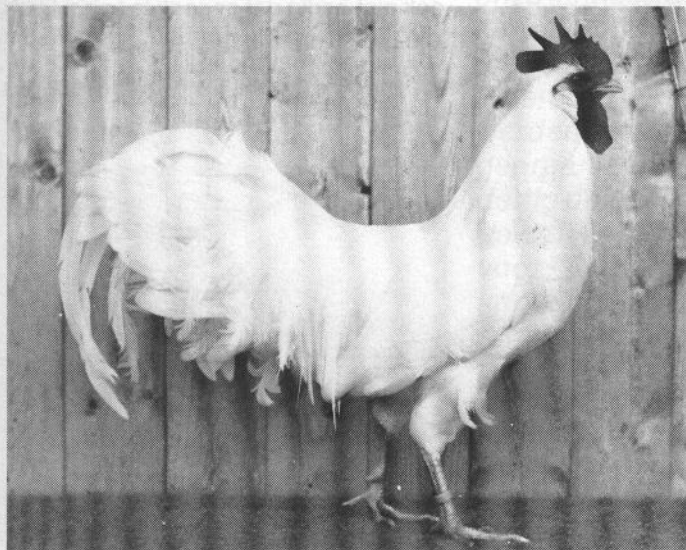
Nu komt dus in onze standaardbeschrijving bij de Amerikaanse Leghorns de eis van witte oren voor. Of het destijds verstandig is geweest deze eis zo stringent te stellen en er tijdens de keuring teveel waarde aan te hechten staat te bezien. Juist aan deze eis hebben we de veel voorkomende te lichte pootkleur te wijten. We zouden de keurmeesters dan ook ten sterkste willen aanraden ten aanzien van de oorkleur bij Amerikaanse witte Leghorns niet al te streng te zijn en wanneer deze wat roomkleurig aanzien er niet tegen op te treden. Nederlandse Leghorns zien we niet veel op onze tentoonstellingen, doch als ze er zijn heeft geen keurmeester aanmerkingen op de pootkleur. Dit danken zij derhalve aan het feit, dat roomkleurige oren bij deze fokrichting toegestaan zijn.

Lange tijd weinig onderscheid tussen Amerikaanse en Nederlandse witte Leghorns

We beelden bij dit artikel een enkele afbeelding af van Amerikaanse witte Leghorns uit het eerste gedeelte van deze eeuw. Hieruit kunnen we vaststellen, dat we de Amerikaanse nauwelijks van de Nederlandse konden onderscheiden, althans wanneer men de afbeeldingen van de twee rassen met elkaar vergelijkt. Zelfs in de kammen, als ook in het type was er weinig onderscheid. Misschien zouden we kunnen zeggen, dat enkele Amerikanen wat korter in romp aandeden, maar deze aanmerking zouden we met evenveel recht bij de Nederlandse kunnen maken.

Reeds in het begin van deze eeuw werd veel waarde gehecht aan de speciale vorm en structuur van de kam der Amerikanen. Dit was en is een onderdeel, dat een wezenlijk verschil maakt met de Leghorns van andere fokrichtingen. Toch

Een bijzonder succesvol fokker van witte Amerikaanse Leghorns was ook de heer L. L. J. Spijkervet te Steenwijk, die met deze fraaie haan op een „O"-tentoonstelling van zo'n twintig jaar geleden wist te winnen

gebeurde het in die dagen nog wel, dat dieren met de onjuiste kamvorm en structuur hoog in de prijzen vielen. Ingevolge de standaard moet de kam van de Amerikaanse haan er als volgt uitzien: rechtopstaand, middelgroot en voorzien van vijf diepe en gelijk ingesneden, van onderen brede en van boven spits toelopende kamtanden, welke onderling op gelijke hoogte staan. De kam is fijn van weefsel, steekt van voren niet over de snavel, terwijl de kamhiel de schedel niet raakt, doch horizontaal naar achteren wordt gedragen. Bij de hen is het voorste gedeelte rechtopstaand, de rest sierlijk, naar één zijde overhangend, het gezicht niet belemmerend. De bij voorbeeld Nederlandse Leghorn heeft deze kamvorm en -structuur niet. Is bovendien niet zo fijn van weefsel. Alhoewel de standaard dit niet zo duidelijk aangeeft, is het in de praktijk zeer goed te zien. Wie voor dit onderdeel een geoevend oog heeft ziet direct of de kam bij de betreffende fokrichting thuishoort. Zeer onlangs troffen we op een tentoonstelling nog een Amerikaanse Leghornhen die wel het type van de Amerikaan liet zien, doch de aanwezige kamvorm en -structuur liet haar door de mand vallen. Waarschijnlijk waren hier twee fokrichtingen door elkaar gekruist.

Hetgeen we hierboven over de kamvormen schreven geldt uiteraard alleen voor de enkele kammen. Zowel de Amerikanen als de Nederlandse Leghorns komen ook nog voor in rozekammig, doch hierop willen we hier niet verder ingaan, vanwege het feit, dat deze zeer spaarzaam in tentoonstellingskooien worden aangetroffen.

Invloed van andere rassen

Uit het eerste gedeelte van dit artikel blijkt, dat de Amerikaanse fokkers van een tweeledig doel bij de fokkerij van de Amerikaanse Leghorns zijn uitgegaan. Men wilde de productiviteit dienen maar ook de schoonheid van het ras bewerkstelligen. Daarbij zullen waarschijnlijk de

fokkers, die op schoonheid uit waren meer moeilijkheden hebben ondervonden dan de fokkers, die het nut voor ogen hadden. Naast de aanpassing van de kam in de vorm, zoals we deze in de bovengenoemde regels beschreven, wenste men ook meer vederrijksdom. Daarvoor gebruikte men de witte Phoenixhoenders en met deze kruising sloegen de fokkers twee vliegen in één klap. Door de inkruising werd niet alleen de kamvorm verbeterd, althans deze kwam meer in de richting zoals men deze wenste, maar ook de vederrijksdom, die voor ogen stond, werd hierdoor bereikt.

Fokkers van formaat vormden uit een nuthoer een tentoonstellingskip met een veerstructuur, die we bij andere rassen nauwelijks tegenkomen. Wat we echter uit de inkruising van Phoenixhoenders overhielden was helaas de wat te zachte veer, die ook nog wel eens smal kon zijn, terwijl de schacht te weinig stevigheid had. Menige Amerikaanse witte Leghornhaan laat nog heden een te overvloedig zadelbehang zien, ook nog een erfstuk van deze inkruising. We kunnen echter vaststellen, dat de vorm van de kam steeds verbeterd kon worden, terwijl daarnaast de oorspronkelijk voor ogen staande legkracht behouden kon blijven.

Met de Amerikaanse Leghorn zijn we kwantitatief helaas op de weg terug, maar wat de kwaliteit betreft zijn nog prachtige dieren in ons land aanwezig. Het ras is en blijft een sieraad op onze tentoonstellingen. We hopen dan ook van harte, dat meerdere fokkers zich tot dit ras aangetrokken zullen gaan voelen, waardoor de toekomst van dit Middellandse Zeeras met een Amerikaanse fokrichting gewaarborgd zal zijn.

C. AALBERS

Zo'n 15 jaar geleden bracht de heer G. J. Vos te Losser deze hen op de „Oneto"-tentoonstelling te Enschede. Voorwaar een fraai dier met alle goede kenmerken. In het desbetreffende jaar won dit dier in haar klasse en zeer terecht (Foto's: C. AALBERS)

